

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MEMORIALTIL DE DEDTE SJØ
INDRAGT AF SIND OG DÅRLIG AF MÅNE
FRIHEDSKAMPENS HOD I 1814
JERES DÅD VIL IKKE DØD

1956

ALVA JØRGENSEN
Rosenørns Allé 27
København V.
Tlf. HO 6685 — LU 724

JØRGEN KLINT
C. V. Kjærs Eftf.
C. 2088
V. Voldgade 26, V

**BRØNDSHOLM
DEKORATION**
Guldbergsgade 8

**ARBEJDERNES
FÆLLESBAGERI A/S**
Nannasgade 5

F. P. BUSSE
Nørre Allé 23   Kbhvn. N.

Gunnar Jensen & Finn Monies
arkitekter
Tlf. Palæ 6834
St. Kongensgade 21, K.

J. JOHNSEN & SØN A/S
Entreprenør- & stenhugger-
forretning
Bernh. Bangs Allé 28
C. 13.629

**FORMAPLEX
PLASTIC**
Gadelandet 20
Bella 8820

W. H. W.
MØBELINDUSTRI A/S
Knapholmen   Herlev

A/S GUBIN
Sønderlundsvej 193
Tlf. 94 26 40   Herlev

A/S PANTHERA
Marielundsvej 49
Fjeder indlæg
Tlf. Yrsa 2803   Herlev

**ANDREAS P. BECK
AKTS.**
Murermester og
entreprenør
Exnersvej 33
KLPG.
ORDRUP 1201

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Stiftet 1945

PROTEKTOR: HS. KGL. HØJHED PRINS AXEL

Fondens kontor: St. Kannikestræde 10, Kbh. K. (kontortid 9—16).
Telf.: Om dagen Minerva 1336 om aftenen Ordrup 5075 — Postkonto 780.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men iøvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret der har været bosiddende i Danmark og har øvet aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlem.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. — Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var forblevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2 nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande — og andre lignende øjemed.

BESTYRELSE

Forretningsudvalget:

Formand: Konsul, sagfører, Kaj V. Dahl, Vitus Berings Plads 1, Horsens.
Næstformand: Militærattache, Fl. B. Larsen, Stockholm.

Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, Kbh.
Leder af fondens kontor: Arkitekt H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund, Ordrup 5075.

Sekretær: Pastor Poul Riis, Rosenvængets Sidealle 5, Kbhvn. Ø.
Tria 3101.

Den øvrige bestyrelse:

Damtoft, Aage E., præst, Vesterbro 76, Ålborg. Fosmark, Johs., overlærer, Redaktør af Pigtråd. Slagelsegade 9, 2., Kbh. Ø., Øbro 8537. Holt, Paul, seminarieforsøger, cand. mag., Århus. Jespersen, Otto, landsretssagfører, Søndergade 72, Århus. Johansen, P. A., arkitekt, Bernstoffslunds Allé 80, Charlottenlund. Kjeldsen, K., oberstløjtnant, Odense. Kæraa, Leo, tandteknikermester, Banegårdspladsen, Århus. Leth, O., bibliotekar, Johnstrupsvej 8, Sorø. Loft, Johs., gas- og vandmester, de Mezasvej 18, Århus. Mahler, P. E., førstelærer, Nr. Søby Skole, Nr. Søby, Fyn. Møller, Poul, fabrikant, Skive. Næsted, Børge, læge, Sadolinsgade 9 st. th., Odense. Olesen, Otto W., boghandler, Randers. Olesen, O., kontorchef, Grønnegade 18 A, Herning. Rambusch, H., landsretssagfører, Kongensgade 49, Esbjerg. Schmidt, Otto, prokurist, Kolding. Thestrup, K. (M. F.), dommer, Herning.

SEKRETARIAT

Ekspedition, abonnements- og annonceafdeling, St. Kannikestræde 10, Kbh. K. (kontortid 9—16) Minerva 1336.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør: Overlærer Johs. Fosmark, Slagelsegade 9, 2. sal, København Ø. Telefon: Øbro 8537 (træffes bedst 17,30—18,30).

FORRETNINGSFØRER

Arkitekt H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund. Telefon: Ordrup 5075.

TRYKKERI

Hak Jørgensens Bogtrykkeri, Ejby pr. Glostrup.

Frihedsmonumentet på Skovbakken ved Randers er skænket af byens borgere. Det er udført af billedhuggeren Anker Hoffmann: En ung pige kommer vandrende ud fra skoven og strør blomster over den søndrede marterpæl.

Afleveret til postvæsenet d. 17. april.

Bestyrelsesmøde i Kammeraternes Hjælpefond

Bestyrelsen for Kammeraternes Hjælpefond holdt halvårligt bestyrelsesmøde i Admiral Gjeddes gård i København lørdag den 7. april.

Formanden, konsul Kaj V. Dahl, Horsens, aflagde beretning for det svundne halvår. Mødet var nummer 20 i rækken af bestyrelsesmøder.

Formanden udtalte smukke mindeord om fru Ellen Kornbeck.

I den tid, fonden ikke havde eget kontor, var hendes hjem vort kontor. Dørklokken ringede på alle tider af dagen. Vi tænker på hendes varme sindelag og vil stedse have hende i vor taknemmelige erindring.

Man tilsluttede sig ved at rejse sig.

Formanden fortsatte: 1. januar 1956 påbegyndte vi vor afviklingsperiode, der strækker sig over 10 år, og med udgangen af 1957 ophører bladet Pigtraad med at blive ledet som merkantilt foretagende.

Vi har i det forløbne halvår forberedt og foretaget henvendelser til regering og folketing med anmodning om, at en række invalidesager må blive taget op til fornyet undersøgelse. Henvendelsen har fået en velvillig modtagelse af folketingsmænd af alle politiske farver.

Vort hjælpearbejde, udtrykt i penge, beløber sig ialt pr. 31. december 1955 til 500.070 kr.

Medlemstallet er 935 med 51 restanter.

Jeg føler trang til at takke Fosmark for dygtig redaktion af vort blad. Vi glæder os altid til at se det.

Jeg føler også trang til at takke Kornbeck for utrættelig ledelse af kontoret.

Kassereren, statsautoriseret revisor H. C. Steen Hansen, fremlagde det reviderede regnskab, der godkendtes.

Regnskabet for 1. januar—31. december 1955 viser et overskud til hjælpearbejdet på 70.051,26 kr.

Til almindelige hjælpesager er i samme tidsrum anvendt 21.744 kr., i invalidelegater er udbetalt 29.438 kr., i studielegater 5.343 kr., i julegaver 2.854 kr., i rejsepenge til rekreationshjemmet på Kegnæs i Sønderjylland 583 kr. og til kranse 965 kr., eller ialt godt 60.000 kr.

Medlemsbidraget beløber sig til 9.778 kr. og bladet Pigtraad har givet et overskud til hjælpearbejdet på 70.000 kr. Salget af mærkater har indbragt 242 kr.

Redaktøren af Pigtraad, overlærer Johs. Fosmark, berettede om bladet, og bladets forretningsfører, arkitekt H. Kornbeck, gav meddelelser om bladets økonomi samt om de forhandlinger, han på fondens vegne har ført med ministeriet med henblik på at få en del invalidesager genoptaget.

Punkt 7 på dagsordenen var beretning om fondens feriehjem på Kegnæs.

I sæsonen 1955 havde der været fuldt hus. I flere perioder havde der været 2 familier ad gangen. Største-

delen af sæsonen 1956 er feriehjemmet fuldt belagt, men der er endnu pladser hele september måned. Det blev understreget, at denne måned ofte er særdeles velegnet til ferie på Kegnæs, da huset kan varmes op. Familier, der ikke har skolesøgende børn, kan således endnu nå at sikre sig en god afslapningstid ved skov og strand (Man skriver til fondens kontor, St. Kannikestræde 10, København K.).

Punkt 8: Valg af et bestyrelsesmedlem fra Sønderjylland.

Efter behandling af en del ansøgninger om hjælp sluttede mødet.

Næste møde vil blive holdt til efteråret på Bygholm ved Horsens.

Dachau-Klubben

afholdt kammeratskabsaften med filmsfremvisning og fælles kaffebord tirsdag den 10. april kl. 8.00 i Admiral Geddes Gaard, St. Kannikestræde.

INDHOLD:

	Side
Bestyrelsesmøde i KH . .	75
Jordreformen i Tyskland	77
Internationalt stævne i Paris	81
Er vi i dag mere beredte til at forsvare vore demokratiske idéer?	83
Revision af hjælpen til invaliderne	88
Generalforsamlinger	88

FRØ — FRØ

J. E. OHLSENS ENKE

SKANDINAVIENS ÆLDSTE OG STØRSTE HAVEFRØFIRMA

KØBENHAVN - ODENSE - AARHUS - AALBORG - NYKØBING F.

MALMÖ - GÄVLE - STOCKHOLM - OSLO

THORKILD HANSEN

Damekonfektion A/S

KØBENHAVN

VESTERBROGADE 22-24
AMAGERBROGADE 49
FALKONER ALLE 47

FRITZ HEIMBÜRGER

juvelér

Købmagergade 63—65

København

Nordisk Copyright Bureau

Upsalagade 24

København Ø

FONOFILM INDUSTRI A/S

Trommesalen 5

ORTOFON

København V.

A. P. HJORTSØ

civilingeniør

Gothersgade 158

C. 11.392

København K.

Svend A. Nielsen

HANDELS- og INGENIØRFIRMA

Værnedamsvej 16

København V.

Eva 3336

A/S HØEGH's LAKRIDS- & SUKKERVAREFABRIKKER

København S.

INGENIØRFORRETNINGEN

»Standard«

Frederikssundsvej 278

Telefon Bella 1886

Jordreformen i Tyskland

Før danske kz-fanger forekommer Tyskland at være et land med en befolkning med en noget forvreden psykisk struktur. Redaktør Hans Rüttings artikel fortæller interessante ting om årsagen til det forvredne og om det arbejde, der udføres for at afhjælpe årsagerne til mange forviklinger.

Jeg stod en tidlig morgenstund på en mærkelig gade i en sydtysk landsby. I husene, som var bygget af bindingsværk og tækket med skifer, var der ingen vinduer; husenes langside vendte mod kørebanen og rørte næsten hinanden med gavlene — der var store vognporte og nogle af dem stod på vid gab. Det varede noget før det gik op for mig, at det var landsbyens lader, der var samlet her. Jeg trådte ind i en af disse mægtige bygninger, som var mere end hundrede år gamle — og der i halvmørket, så jeg masser af bokse og i hver af dem de samme redskaber.

Nogle landmænd, der ganske åbenlyst hørte til forskellige ejendomme, håndterede hist og her. — Heste blev spændt for gammeldags vogne og gårdejerne kørte ud til deres marker. »Jeg har en tur på over fem kilometer til min lod«, forklarede een af dem. »Vore parceller ligger spredte; for jordudskiftning er endnu ikke gennemført i vort land — og netop her i Sydtykland er det særlig galt fat på grund af arvelovene: Jorden deles op i det uendelige — ligesom pladsen i laderne, som vi er fælles om«. »Hvor meget rum levnes der til Dem?« spurgte jeg min gæve hjemmelsmand, en god gammeldags almuebonde, der ikke beherskede det rigstyske sprog, men i stedet talte en uforfalsket dialekt. »Det kan jeg sige Dem ganske nøjagtigt«, svarede han, »min andel i laden er $\frac{3}{64}$ del.« »Og hvem passer så bygningerne?« »Jeg skævede lidt til den afbladede forpudsning og det rynkede umalede bindingsværk. Han fangede mit blik og smilte. »Hver passer sin lille boks — men det hele? Det bliver vi aldrig enige om. Det passer sig selv.« Og så kørte han — fem, seks kilometer ud i den friske morgen — en aldeles unødvendig tur målt med nyttens alen — han kørte ligesom forfædrene havde

gjort siden Karl den stores dage — og denne kejser levede omkring året 800.

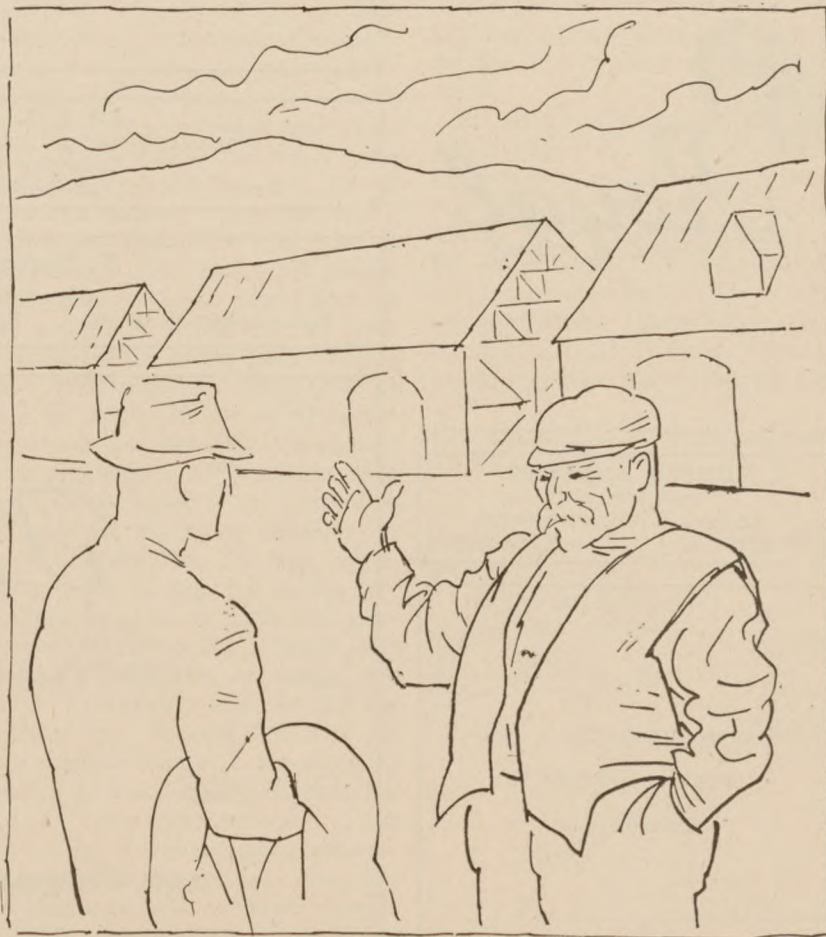
Matrikelkortet ligner et klu-detæppe

»Ja, her kan De opleve middelalderens arbejdsmetoder og jordfordeling«, fortalte landsbyens lærer senere til mig. Han viste mig et matrikelkort, der lignede et broget klu-detæppe. »I over et årtusind er jorden blevet delt, delt og delt imellem mange søskende — det er børnerige familier der bor her, og ind-

til den første verdenskrig ville de gerne blive ude på landet, men nu har bladet vendt sig. Industrien byder dem på bedre kår, landbruget er altid blevet stedmoderligt behandlet i Tyskland — parcellerne er blevet for små til at ernære en familie. Men nu har staten grebet ind: For første gang i vort lands historie sker der en planmæssig nyfordeling af jorden.« Og den sker, vil vi tilføje, til trods for, at befolkningen endnu ikke er moden til at indse det hensigtsmæssige i det. Thi ellers ville de selv ved hjælp af andelsbevægelsen gennemføre deres egen jordreform; de gør det dog ikke: de overlader det til staten, til landbrugsministerierne i de forskellige tyske »lande«.

Uhensigtsmæssig romantik

At Tyskland på fremmede turister gør et romantisk indtryk, skyldes

Alle landsbyens lader er samlet på stribe, og landmændene har over 5 km til jordlodden ....

KAJ KJELDSSEN

Anemonevej 62

Gentofte

R. CHRISTIANSEN & CO.

Rolighedsvej 9

København V.

»DET LEVENDE LYS«

Asp Holmblad

Blegdamsvej 104

KEMPF ANDERSEN

murermester

Kontor: Hyskenstræde 12

PA 6917

København

VILH. PETERSEN & CO.

Tordenskjoldsgade 31

København K.

Hilberts Smede- & Maskinværksted

Aktieselskab

Østbanegade 181 . Kbhvn. Ø.

A. STELLING

VALGÅRDSVEJ 2

KØBENHAVN-VALBY

A/S I. A. RASMUSSEN & CO.

Repræsentation og import for Tootal Broadhurst lcl

Company Limited, Manchester

Niels Hemmingsengade 9

F. Bjerglund Andersen

statsautoriseret revisor

Købmagergade 62—64

København K.

Minerva 5222

India

AUTOMOBILGUMMI

Axel Ørregaard — *Minerva 3378

netop markernes brogede billede — med hegn og hæk og krogede veje; det skyldes de hyggelige landsbyer, der ligger tæt sluttet op om kirken, med masser af krostuer og rester af et fællesskab, som den dag i dag bekræftes i det daglige arbejde på de spredte marker: Det kræver en fælles plan, der i princip er den samme som i middelalderens samfund. Men dette samfund står nu — først nu — foran en radikal opløsning og genrejsning på et moderne grundlag.

Den store plan

Så sent som 1954 blev grundskiftningen lovfæstet i Tyskland og 50 mill. DM ansattes til gennemførelsen, det hele blev finansieret af Forbundsrepublikken og gennemføres af de enkelte tyske lande, som hver især har deres eget landbrugsministerium. Det største projekt er nyfordelingen af vejnettet. Dernæst skal gårdene flyttes ud; moderne redskaber og maskiner, især til planering, må leveres. Alene i året 1954 har man udskiftet 178 tusinde hektar — af 14 mill. hektar. »Det er altså en plan på lang sigt«, siger fagmanden på dette område, regeringsråd Steuer i Bonn. Han har skrevet flere brochurer og bøger om emnet og glæder sig nu over at være med som pioner i det tyske landbrugs største omvæltning siden Karl den Stores dage«, som han med fryd i stemmen tilføjer. »I grunden er det en hundrede års plan — men foreløbig regner vi med 10—15 år og ikke længere; for alle planer af i dag kan kuldcastes om kort tid på grund af den fremadskridende mekanisering. I hvert fald er der endnu 6,5 mill. hektar, altså ca. 47 pct. af de tyske marker, der skal flyttes om. Vi er jo endt i den rene karikatur; tænk Dem: der findes landsbyer med gårdejere, der har 300 parceller liggende spredt over hele området, og enkelte af dem er ikke bredere end en almindelig stue. Dagen går med at køre fra mark til mark. Og det er klart, at de unge efterhånden mister interessen for den slags landbrug, hvor man bare hopper frem og tilbage som en brik på et skakbrædt; de sælger deres lodder til staten og bliver arbejdere i

industrien. Landbrug som bierhverv — før et kendt fænomen i det industrialiserede Tyskland — forsvinder fuldstændigt: Det giver for lidt. Men nu gennemtvinges altså et almindeligt mageskifte i forbindelse med udflytning af gårdene — og i de gamle huse flytter så flygtninge ind eller de moderniseres, så den tidligere ejer kan benytte dem fremdeles til sit arbejde. Men hvad siger den konservative tyske landmand til dette statens påfund?

Hvad mener den tyske landmand?

»Man bortøder vore fædres arv!« råbte en ung landmand ved et oplysende A.J.D.-møde. A.J.D. er en af regeringen indsat landøkonomisk »Auswertungs und Informationsdienst«; dens sæde er i Godesberg ved Bonn — herfra kører der daglig biler med film og brochurer til landsbyer rundt omkring i hele Tyskland. — Informationstjenesten indsættes for tiden naturligtvis særlig til »Flurbereinigungs«-møder, hvor de tyske landmænd skal overtale til frivilligt at give deres samtykke til jordudskiftningen. »Hvad er jeres fædres arv?« spurgte A.J.D.-taleren så. »Den lille bitte del af jord, hvor I ikke kan dreje ploven uden at røre naboen's mark? Eller er det æbletræet i hvis skygge jeres bedstefader for første gang kyssede jeres bedstemoder?« Men også de landlige folkehøjskoler og aftenskoler tjener som basis for kampagnen mod en forældet jordfordeling. Man har i det forløbne år på højskolerne indrettet 23 kursus indenfor en kreds af deltagere, der med velberådet hu er udvalgt fra de tre forskellige lejre: en del, der har gennemført jordreformen, en anden, der er ved at gøre det, en tredje, der endnu ikke kender noget til det! Og netop denne blanding har vist sig som særlig effektiv! I det store og hele er de fleste gårdejere stemt for de nye loves gennemførelse; mest imod dem er husmændene, som ikke lever af landbrug alene — og den største glæde synes at herske iblandt dem, der sælger traktorer: de plejer at være de første, der dukker op efter at jorden er udstykket og sam-

menlagt påny. Hvad skulle man også med en traktor på en stuebred stribe land?

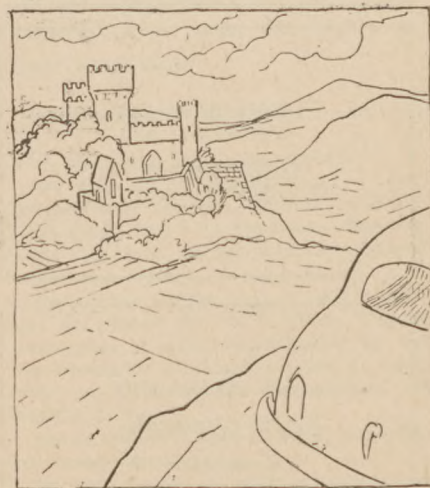
Lusene kommer ministeriet til undsætning

»Naturen hjælper os i år«, siger landbrugsministeren i Bonn. »Lusene har angrebet vinstokkene langs hele Rhinen — og bønderne trygler om kredit for at købe sprøjtevædske. De får penge, hvis de går med til jordreformen, som er særlig påkrævet i vinområderne; for her har man udstykket til det helt utrolige — og hver lodsejer holder ligefrem overtroisk fast på sit stykke hæget druejord. At tale om mageskifte imellem vinbønder er ensbetydende med at sætte en tændstik til en krudttønde. Men lusene skal nok gøre dem møre.«

Udskiftningen i praksis

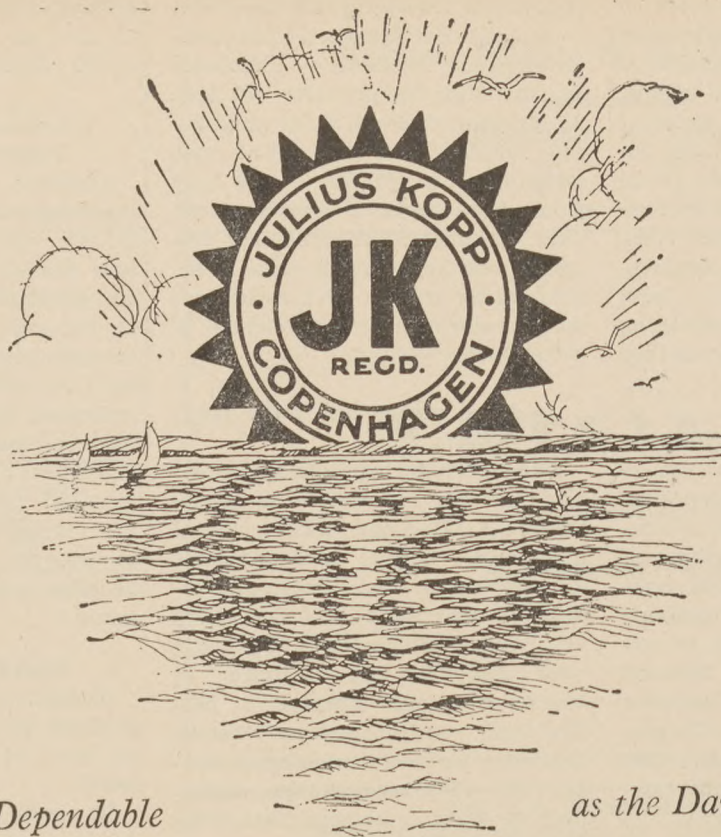
Hvordan foregår mageskiftet rent praktisk på et sådant kæmpeområde, der i et årtusind er blevet forsvømt?

Et nævn stadfæster deltagerne i denne proces efter matrikelbøgerne og det første, der så sker, er jordens vurdering. Den foretages af to landmænd fra en anden kommune og en embedsmand fra udskiftningsnævnet; kun når de to første er uenige, mægler den sidste; selve ejeren har intet at sige til denne taksering af sine spredte lodder. Lokale sær-

Tyskland gør på fremmede turister et romantisk indtryk.

Dependable

as the Dawn!

C. HJORT & CO.
Strandlodsvej 48
Tlf. SU 8460

A/S NORDISK BROWN BOVERI

Nyropsgade 24

København V.

A/S Dansk Frø- og Silo-Selskab

Nyropsgade 37

København V

Kulkompagniet
»VESTA« A/S
Vestervoldgade 83
København V.

International Farvefabrik A/S

Øresundsvej 141   Telefon Sundby 8711

København S.

Odense Vin Kompagni

Sankt Annæ Plads 11

København K.

A/S SILIKADAN
Banegårdspladsen 1
København V
Minerva 204

G. Holst Andersen A/S

Glentevej 47 — Kbh. N.

HENLEY AUTOGUMMI A/S

Jagtvej 23 — København N
Tlf. Taga 660-4560

præg specialiseres af byens tillidsmænd.

Det næste skridt er en vej- og vandplan — som selve udskiftnings skelet; afvanding projekteres og et nyt hensigtsmæssigt vejnet udcastes, måske allerede med de udflyttede ejendommers beliggenhed og udseende. Det er typisk, at man tager vidtgående hensyn til at bevare landskabets skønhed og ejendommelighed. Der må forhandles med el-værker, jernbanen, industrien, kloakvæsenet og naturfredningens nævn. Hver gård skal jo have både en tilkørsel og en tilslutning til et vandløb. Endelig sættes de nye markskel og grænsesten — uanset hvor vidt man ellers er nået med høsten: det nye skelet lægges henover det gamle »kludetæppe« — og ser man på kortet, så forbavses man over hvor enkle, rene og gennemskuelige de nye markers linjer er. Der må også fastsættes en godtgørelse i penge for enkelte landmænd, der af praktiske hensyn ved sammenlægningen mister et stykke hist og her.

Skadefryd hjælper

Når man omsider både på kortet og på det virkelige landområde har aftegnet de nye »blokke«, kan man spørge gårdejerne, i hvilke afsnit de kunne tænke sig at bo. Det giver meget hovedbrud, strid og protest: den tekniske embedsmand (han hedder »Regierungsvermessungsrat«) har det sidste ord og dermed den mest vanskelige opgave: at bringe de enkeltes indbyrdes modstridende ønsker på en fåelig nævner og i balance med modværdien af deres tidligere parceller. »Enhver føler sig principielt forurettet«, sagde en sådan jordmægler til mig. »Og derfor må jeg lade enhver mand tro, at jeg er hans og kun hans fortrolige ven. At jeg spiller komedie overfor de andre — for hans skyld. At han har fået det bedre end de andre — Jeg må vække skadefryd hos dem alle, så enhver tror om sin nabo, at han har trukket det korteste strå, så er der idel fryd og gammen«.

Den åndelige vækkelse mangler

Det vidner ikke om stor samhörig-

hedsfølelse og svarer til billedet af en krigsskueplads, hvor alle kæmper mod alle — og det er netop denne tilstand, der i Tyskland, gang på gang har affødt ønsket efter den »stærke mand«, som bør styre de mange individualister. Af natur er tyskeren og netop landmanden en ener; han bryder sig ikke om samarbejde på et frivilligt grundlag i andelsbevægelser og foreninger — han betragter sin nabo med den største mistro og under ham helere ondt end godt. At de i fællesskab kunne nå mere, vil han nok indse, men han vil aldrig tro på, at det uden tvang og tilsyn fra statens side kunne gennemføres. »Ad frivillighedens vej?« Landmænd i Bayern, som hørte om den danske andelsbevægelse, lo og rystede på hovedet. »Det går ikke hos os. Vi er for mistænksomme overfor hinanden — vi stoler ikke på nogen — naboen, han vil bare snyde os, når han kan komme af sted med det«.

Denne almindelige indstilling er et fornyet bevis på, at et økonomisk samarbejde forudsætter en dybtgående folkelig vækkelse, der har fjernet almuekulturens udprægede mistro mand og mand imellem. Det er ånden, der bærer økonomien et stykke videre frem — og ikke omvendt.

Sidste akt —

Enhver får til slut en plan over den nye jordfordeling udleveret med en opgørelse, der sætter grundens gamle værdi i forhold til den nye; i reglen vil denne sidste være mindre, fordi der skal anlægges nye veje og vandløb; den »tekniske« embedsmand viser ejerne rundt til deres »blokke« og giver dem nogle dages betænkningstid. Der sættes en termin til den endelige anerkendelse eller til appel ved domstolen; i hvert fald er alle nødt til i første omgang at bearbejde den tildelte jord, og man går med det samme i gang med at bygge det nye vejnet. Parolen fra regeringens side er: at blive tidlig færdig med det hele og at betale så lidt som muligt i godtgørelse.

»Vi regner altid med modstand fra de dygtige landmænds side«, sagde en af embedsmændene til mig. »Des-

værre. De har deres marker i orden og vil nødigt udskifte dem. De mere skødesløse derimod optræder på jordreformens scene som fremskridtets skuespillere«.

Det er godt, når man kender lidt til stykket, der spilles nu på Tysklands romantiske friluftsscene, og til rollernes fordeling.

HANS RÜTTING

Internationalt fangestævne i Paris

Den internationale fangeorganisation FIR samler i dagene 18.—22. april i Paris repræsentanter fra en række lande til en konference.

Fra Danmark deltager som observatører arkitekt H. Kornbeck, samt overlærer Johs. Fosmark.

Når de nævnte deltager som observatører, er der flere grunde. Dels lyder indbydelsen på at sende observatører. Dels ønsker de to Parisfarere ikke ved deres deltagelse i møderne at sige god for FIR's arbejde, når det drejer sig om at vise et politisk ansigt. Bortset herfra kan der være en del humanitære områder, hvor det kan være nyttigt at udveksle tanker og erfaringer til gavn for nødlidende kammerater.

Et af mødets hovedpunkter er netop det humanitære arbejde overfor ofrene fra de tyske fangelejre under besættelsen.

Hus med stor have ved grænsen

En enke efter grænsegendarm bor i nærheden af grænsen. Hendes mand blev kørt delvis ned i Neuengamme. Han regnede dog med at genvinde sit helbred, men døde i 1952.

Hans enke ønsker nu at sælge huset, der er opført for 30 år siden. Det er rummeligt og godt vedligeholdt. Der hører 3/4 tønder land have til. Der er vandværk og elektrisk lys. Beliggenhed ved asfalteret vej.

Enken ønsker meget, at huset kan blive på danske hænder.

Der er tale om en rimelig købesum og en rimelig udbetaling.

Interesserede kan henvende sig til en slægtning, nemlig Hans Laursen, Søvang, Nim, telefon Nim 27.

BRØDRENE ANDERSEN

KONGELIG HOF-LEVERANDØR
ØSTERGADE 7-9 - KØBENHAVN

POUL DAMGAARD
Ingeniørforretning
Dronninggårdsallé 7
HOLTE
Telefon 1310-1828

AKTIESELSKABET

Glud & Marstrands Fabriker

Uplandsgade 20

København S.

**A/S ROSKILDE
TRIKOTAGEFABRIK**
Algade 34

DE·CARLSKE·FABRIKER

VED BRØDR. S. & B. LUND.
KØBENHAVN-VALBY

KONTANTEN
Stengade 44
Helsingør

**KLISTER
MALERLIM
DEXTRIN**

HØFFDINGSVEJ 24
CENT. 418 00 11307
TLGR. ADR. LIMCARL
POSTKONTO No. 21107

L. P. OLSENS EFTF.
Brdr. Ravn
Næstved

Greve Andelsmejeri
pr. Tåstrup

STRØMPEMAGASINET
ved Egon Petersen,
Næstved

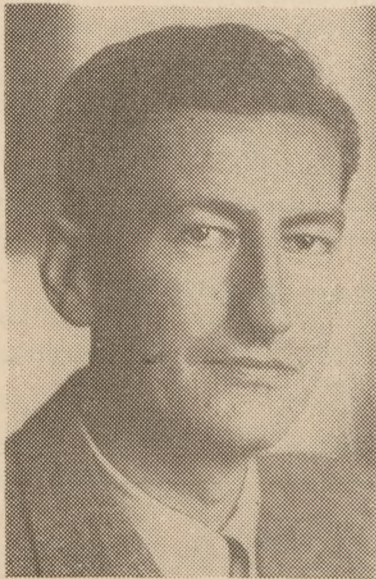
ISHØJ MEJERI
Aktieselskab
TÅSTRUP

Er vi i dag mere beredte til at forsvare vore demokratiske ideer?

Manende tale af professor Erik Husfeldt

Traditionen tro standsede mange tusinde københavnere op på Rådhuspladsen et kvarter før tolv den 9. april for et øjeblik, midt i den travle hverdag, at lade tankerne dvæle ved begivenhederne i 1940.

Professor Erik Husfeldt

Professor Erik Husfeldt holdt en gribende tale. Han sagde:

16 år er gået siden den 9. april 1940. Vi samles for at mindes den dag og for at mindes dem, der led og døde for frihedens sejr, ikke mindst ofrene for Gestapos umenneskelige behandling.

Den 9. april ramte os uforberedt eller dårligt forberedt, som de fleste demokratiske lande i Europa. Sorgløse og tilfredse interesserede kun få sig for, hvad der foregik lige uden for vor dør. De, som vidste besked, håbede, at uvejret ville drive os forbi og ramme vore venner, når vi blot forholdt os stille og høflige, endelig ikke udæskende. —Et ikke videre smukt håb. Nogle lod sig smigre og blænde af indbydelser til det store naboland, rejste alene eller i delega-

tioner og vendte hjem, begejstrede over de store fremskridt og over venligheden og gæstfriheden, men de havde ikke set, eller glemte at fortælle om forberedelserne til erobring af verdensherredømmet, henrettelserne uden lov og dom, koncentrationslejrene, undertrykkelsen af ytringsfriheden, kort sagt alt, hvad der hører diktaturet til. Goering og Ribbentrop kom på venskabeligt besøg og blev dekoreret.

De, der kendte sandheden, talte for døve øren.

De få, som kendte sandheden og råbte den ud, råbte for døve øren, eller kaldtes fanatikere, sortseere, krigsophidsere og beskyldtes for at ødelægge det gode forhold og for at drive privat udenrigspolitik.

Stort bedre var det ikke i andre lande, som bekendte sig til demokratiet. Sammenholdet for et fælles forsvar for de samfundsidéer, vi byggede på, var det småt med. Hvis de demokratiske landes ledere og folk havde villet se sandheden i øjnene og havde handlet derefter i fælles forsvar, var krigen måske aldrig kommet, og hvilket hav af lidelser kunne da ikke have været undgået.

Hvad har vi lært deraf? Er vi i dag mere beredt til at forsvare vore demokratiske idéer: folkestyret, retssikkerheden, den personlige frihed, ytringsfriheden. Retten til at øve kritik — også mod den siddende regering. Var alt dette ikke værd at kæmpe for? Er det i dag ikke værd at kæmpe for? Alt dette, som er grundlaget for det samfund, som vi har bygget op skridt for skridt. Spørg dem, der har mistet friheden og retten, og de vil svare, at live! intet er værd, hvis prisen er tabet af friheden. Hvad tænker vi på? Vi har lige set ytringsfriheden blive knægtet under en strid mellem organisationerne, hvor befolkningen netop havde krav på underretning.

Vil vi i dag stikke hovedet i busken?

Hvor villige er vi til at yde det beredskab, der kræves af fællesskabet med de lande, som lever på de samme idéer som vi? Er vi i dag mere villige til at se sandheden i øjnene og handle efter realiteter, eller vil vi også nu hellere stikke hovedet i busken og være neutrale i den ideologiske og økonomiske kamp, der foregår samtidig med, at det nødvendige forsvarsberedskab bygges op. Vil vi også nu hellere lytte til begejstrede delegationer, der vender hjem uden at have set tegn på rustninger, koncentrationslejre eller andre tegn på undertrykkelse og retsløshed?

De mennesker, vi mindes i dag, led og døde for frihedens sejr.

Vi mindes soldaterne, der faldt den 9. april, som kæmpede en kamp, som de vidste var håbløs som kamp betragtet, men som de følte måtte kæmpes for landets fremtid som folk og nation.

Vi mindes grænsegendarmerne. Vi mindes sabotørerne. Vi mindes sømændene, som døde langt fra hjemmet som deltagere i vore allieredes og vor egen kamp. Vi mindes politifolkene, som døde i koncentrationslejrenes rædsler. Vi mindes clearingmordene og Kaj Munk, og vi mindes ofrene for bombardementer og folkestrejkerne.

De døde for frihedens sejr. Millioner i andre lande led samme skæbne. Friheden og demokratiet sejrede, men den sejr er ikke endelig. Kampen går videre, og i den kamp lyder budskabet fra de faldne til os: at uden frihed er livet ikke værd at leve.

Ethvert brev bør forsynes med vore smukke mærkater i farvetryk.

- Vi har to at vælge imellem:
1. Bernadotte-mærkatet med hans billede.
  2. Kammeraternes Hjælpefonds mærkat.

Begge mærkater foreligger i ark med 25 stk. a 10 øre og fås ved at indsende beløbet til giro 780, Kammeraternes Hjælpefond, St. Kannikestræde 10, København K.

De indkomne beløb går til fondets hjælpearbejde.

REVISIONSFIRMAET

Christiansen & Engelbrechtsen

Statsautoriserede revisorer

Bredgade 33 . København K.

**ANDELSVASKERIET
FOR SYDVESTSJÆLLAND**
Skælskør Tlf. 432

**SPARE- & LÅNEKASSEN
for
FREDERIKSSUNDS OMEGN**

ROSES BOGHANDEL
Frederikssund . Tlf. 245 og 545

HANS R. LANGE
Frederikssund Telf. 5

Hvalsø Installationsforretning
ved J. Gabrielsen
Tlf. 106

**SPAREKASSEN FOR
KORSØR & OMEGN
og
HALSKOV SPAREKASSE**

KORSØR BOGHANDEL
ved Lykke Hansen
Nygade 3 Tlf. 409

Aktieselskabet
**KORSØR HAANDVÆRKER-,
HANDELS- & LANDBOBANK**

**HARBOES
BRYGGERI**

Skælskør

J. Cantor A/S

Nørrevoldgade 82

København K.

A/S Kulimporten DANIA

H. C. Andersens Boulevard 9

Telefon C. 3343

ORIGINAL-ODHNER

— EN MASKINE MAN REGNER MED

H. C. Andersens Boulevard 4
København V Palæ 8333

Snedkermestrenes Træ- & Finerskæreri A/S

Nørrebrogade 157

København N.

Aktieselskabet
KORSØR GLASVÆRK

DANSK VINDUESGLASVÆRK

Telefon Korsør 16

Telegram-adr.: Rudeglas

CHR. RASMUSSEN & SØN

Maribo

A/S C. L. JARVIG

»Ved åen«, Maribo
Nye og brugte møbler på konto

K. Thal Jensen A/S

Bygningsartikler
Maribo Tlf. 8

Altid nyheder hos

KAREN HERMANSENS EFT.

STANLEY RASMUSSEN

Suhrsvej 4 Maribo
Telefon 200

A/S LOLLANDS TIDENDE

Nakskov

SCHEJØDER & NIELSENS EFTF.

Tapet- & farvehandel
Tlf. 28-828 Maribo

Dagbladet

NY DAG

Nakskov

AUG. FREUCHEN & CO.

T. E. Krøyer A/S
Nakskov

TH. ØSTERGÅRDS EFTF. A/S

Autoriseret G.-M.-forhandler
Nykøbing F. Tlf. 85 29 44

TH. RASMUSSEN

Nykøbing Falster

H. J. ANDERSEN

urmager
Horbelev

FISKEBØRSSEN

Tlf. Haslev 189

H. P. CHRISTENSEN & SØN
NÆSTVED

RICHARD BECK A/S

Maribo

Holger Nicolaisens Kafferisteri

Maribo

AKTIESELSKABET

P. HATTEN & CO.

Maribo

AKTIESELSKABET

NAKSKOV SKIBSVÆRFT

NAKSKOV

**SPAREKASSEN FOR
STUBBEKØBING & OMEGN**

NORDFALSTERS BANK A/S

Stubbekøbing

O. NIELSEN & DEHN A/S

Stubbekøbing

BRONÉE RASMUSSEN

Stubbekøbing
Telefon 1054 & 1300

P. W. Wulff

STUBBEKØBING

FÆLLESBAGERIET

Nakskov

**A/S KORSØR JERNSTØBERI
OG MASKINFABRIK**

Korsør

Maskinfabriken
MICROMAX

Knapholmen 7 Herlev

HASTRUP & CO.

Marielundsvej Herlev

J. CHR. STOLTZE

elektroinstallatør
Tlf. 5 70 58 Aabyhøj

T. F. OLSEN

Løvegade 70 — Slagelse
Tlf. 1850

Store Hedinge og Omegns Spare- og Laanekasse

Sparekassen for Store Hedinge og Omegn

O. D. ANDERSEN A/S
Civilingeniører, entreprenører

Bruunsgade 62, Århus
Tlf. 3 11 43

BATA

Ryesgade 14 Århus

KAABERS MUSIKFORLAG
Århus Musikhandel
Frederiksgade 57 Tlf. 3 57 02

CHR. ROHDE
muremester

Espegårdsvej 19 Århus

OSTENFELD

ISOLERING
Norsgade 23-25 Århus

EJNER JØRGENSEN
vognmandsforretning

Fr. Allé 112 Århus

SV. REHER

Aut. gas- og vandmester
Jordbrovej 18 Århus

BRDR. TROMBORG

Ketcherfabrik - Trævarefabrik
Vestergade 58 Århus

H. P. SALLING & SØNNER

Vestergade 56 Århus

EVALD PEDERSEN

muremester
Banegårdsgade Århus

Isenkrammer

ALFRED BUUS EFTF. A/S
Ryesgade 2 Århus

**RØRHOLM, AAKJÆR,
HEDELUND PETERSEN**

landinspektører
Århus

Aktieselskabet

KORNERUP, KOCK & BANG

Havnegade 16

Århus

HELMUT KJÆR A/S

Thunøgade 40

Århus

A/S AARHUS THEATER

K. T. Damgaard-Jensen

Rosenkrantzgade 12

Århus

Telefon 3 15 55

**DANSK AKTIESELSKAB
CHRISTIANI & NIELSEN**

Filial Århus

Ryesgade 23

Govert Nielsen & Co.

Frederiksgade 45-47

Århus

Bajsen

Ryesgade 4-6

Telf. 2 97 01

Århus

Skrædermester J. Jensen Skorup

Søndergade 44

Århus

Restaurant MARITZA

Frederiksgade

Århus

SPECIAL SMØRREBRØD

Sdr. Allé 2

Århus

HOSTRUPS MASKINSÆTTERI

Rosenkrantzgade 23 . Århus
Telf. 2 02 52

Bandagist & kirurgisk instrumentmager

W. KAISER A/S

Vestergade 5

Århus

Telefon 2 05 75

DANSK BRANDFORSIKRINGSSSELSKAB
»VERMUND« AF 1904

Banegårdsplads 4

Århus

RICH. SØRENSEN
revisor
Søndergade 1 a Aarhus

Revisionsfirmaet
SVEND PEDERSEN
Aktieselskab
Clemensstræde 9 Aarhus

BOSCH DEPOT
Aarhus
Tlf. 6 82 33

GUNNAR SØRENSEN
revisor
Borgporten 23 Aarhus

ANNE WORM
Hjemmebageri
Sct. Poulsgade 14 Aarhus

OLAF BAHN
Isoleringsforretning
Tlf. 3 56 52 Aarhus

LUND
KORSETFABRIKEN
Nørreallé 32 Aarhus

KLOSTERGAARDEN
Restaurant - Selskabslokaler
Frue Kirkeplads 1
Telf. 2 12 11 Aarhus

KJOLE LAGERET
St. Torv 15 Aarhus
Tlf. 2 28 34

FRANTS HINGELBERG
Kgl. hofjuveler
St. Torv 55 Aarhus

N. CHR. FRIKKE A/S
Jernbanegade 50 Esbjerg

»TRIKOHL« v/ M. JÆGER
Telefon 2961 Esbjerg

Restaurant »APPEL«
Esbjerg

MAMMENS ÆSKEFABRIK
Aktieselskab
AARHUS

Ejner Klostergaard
Dronning Margrethesvej 53
Telefon 6 84 00 AARHUS

Jyllands Papir-Værk A/S
AARHUS

Revisionsfirma
M. Glytting & M. Blokdal-Pedersen

Aktieselskabet
Landbobanken i Randers

Birkesig Kalkværk
Balle st.

JENS BJERG SØRENSEN
Th. Niensengade 95
Tlf. 1083 Herning

HERNNG AUTOHANDEL
Telf. 2100

ARNE RAHBEK
Silkeborgvej 25 - Tlf. 1885 - 785
Herning

HERNING MEK. VÆVERI
Aktieselskab

HANS JENSENS EFTF.
Trikotagefabrik
Tlf. 24 Ikast

Margarinefabriken
ALFA
Vejen

NOVOPAN
Træindustri A/S
Pindstrup

VASKERIET »IDEAL«
Lemvig

THOMAS HANSEN & SØN
Padborg

INTERNATIONAL TRANSPORT
H. P. Therkelsen
Krusaa . Telex 3313 . Tlf. 7 14 54

H. P. BANGS
Vognmands- & flytteforretning
Esbjerg Telf. 24

ELEKTROGÉN
Stormgade 48 . Esbjerg
Telefon 2577

Revision af hjælpen til dem fra koncentrationslejrene

Socialminister Johan Strøm svarede den 14. marts i folketinget på folketingsmand Fuglsangs spørgsmål, om ministeren på baggrund af en henvendelse fra »Kammeraternes Hjælpefond« vil tage spørgsmålet om

Johan Strøm

revision af loven om erstatninger til besættelsestidens ofre op til fornyet overvejelse med henblik på, at der efter dennes regler skal kunne ydes hjælp til dem, som, efter at denne lovs frister er

udløbet, er blevet syge og uarbejdsdygtige som følge af fængslinger, internering, deportering m. m. under besættelsen.

— Regeringen har modtaget denne henvendelse dateret 10. februar 1956 om spørgsmålet om revision af lovgivningen om erstatning til besættelsestidens ofre, bekræftede Strøm, og jeg har allerede før modtagelsen været opmærksom på, at der her melder sig et problem, idet folketingsmand Frode Jakobsen har henvendt min opmærksomhed på det.

Undersøgelse sat i gang

Jeg kan oplyse, at overvejelser er sat i gang, svarede socialministeren videre, og hvis en undersøgelse viser, at der på dette punkt er noget, der efter saglig bedømmelse trænger til at rettes, vil vi forsøge at gøre det på en forsvarlig og tilfredsstillende måde.

Ledende Bonn-embedsmand anbefalede hensynsløs jøde-likvidering

Det vesttyske udenrigsministerium har suspenderet en ledende embedsmand, ministerialdirigent Bräutigam, der er chef for ministeriets østeuropæiske afdeling. Det er ble-

vet afsløret, at han under krigen beklædte en tilsvarende stilling under udenrigsminister v. Ribbentrop. Han skal dengang have spillet en fremtrædende rolle ved likvideringen af østeuropæiske jøder.

Hans forhold til nazitiden er blevet afsløret i den dokumentariske bog »Das Dritte Reich und die Juden«. I bogen findes et dokument fra 18. december 1941, hvori der opfordres til likvidation af jøder i Letland »uden hensyn til de økonomiske forhold«. Dokumentet er underskrevet »Bräutigam«.

Det fremgår af bogen, at han i brevet har krævet de jødiske arbejdere i Østeuropa likvideret af SS på linje med den øvrige jødiske befolkning.

Bräutigam har over for Reuters Bureaus korrespondent indrømmet, at han har skrevet dette brev.

Generalforsamling i Randers

Foreningen »Gestapofangerne for Randers og omegn« holdt årlig generalforsamling den 7. marts med overtelefonmester L. Christensen som dirigent.

Formanden, cykelhandler E. Christiansen, aflagde beretning og omtalte de forskellige arrangementer, landsforeningens arbejde og landsstævnet. Indeværende års landsstævne holdes i Esbjerg. Formanden omtalte også købet af en 500 kr.s obligation, der anvendes som kransefond. Når foreningen engang ikke eksisterer mere, skal obligationen overgå til Randers kommune, og udbyttet skal fortsat anvendes til bekostning af nedlægning af blomster ved mindelunden på Nordre kirkegård, dels den 4. maj og dels — hvis udbyttet bliver stort nok — den 29. august.

Kassereren, tapethandler Sigfr. Jensen, oplæste regnskabet, som godkendtes. Formanden genvalgte, og til bestyrelsen genvalgte pølseforhandler J. Fuchs, mens handels-skoleforstander Marinus Nielsen nyvalgte i stedet for fru J. Jespersen, der frabad sig genvalg.

I løbet af aftenen kom der hilsen fra landsformanden, Ove Hoff, som kommer til Randers i nær fremtid. Ved den lejlighed vil der blive holdt et møde for alle tidligere kz-fanger, og landsformanden vil her orientere med hensyn til den internationale organisations arbejde, ikke mindst med hensyn til at skaffe adgang til besøg i de russiske koncentrationslejre.

Generalforsamling i København

Foreningen Gestapofangerne, København, holdt årlig generalforsamling i St. Kannikestræde 10, onsdag den 21. marts.

Til dirigent valgtes Eigill Andersen. Formanden, instrumentmager V. Clemmensen, aflagde en lang og udførlig beretning.

Der sattes derefter en båndoptager i gang, men flere protesterede. Efter en afstemning blev den indstillet.

Kassereren, Niels Stampe, fremlagde det reviderede regnskab. 80 medlemmer skylder kontingent fra 2 til 8 år. Af disse er 15 slettet, da de ikke har betalt siden 1946. Helo landsforeningen omfatter ialt 400 medlemmer. Deraf omfatter Københavnsforeningen 167 aktive og 70 passive (resterne inclusive).

Regnskabet godkendtes.

Formanden genvalgte. 4 bestyrelsesmedlemmer ønskede at gå af, nemlig Poul Frederiksen, Carl J. Petersen, Arild Mikkelsen og Niels Stampe. Af udtalelser på mødet fremgik det, at de nægtede genvalg, fordi de fandt formandens adfærd diktatorisk.

Den resterende del af bestyrelsen foreslog i stedet: Nalbaldian, Sv. Busk og Ziegler. Da Sv. Busk, der er formand for Dachau-klubben, imidlertid af de udtrædende bestyrelsesmedlemmer havde erfaret om vilkårene for bestyrelsens arbejde, nægtede han at modtage valg. I stedet valgtes Arne Poulsen samt de to andre foreslåede. — Som suppleanter valgtes Axel Hansen og Georg Jansen.